

LLEI 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts Valencianes han aprovat i jo, d'acord amb el que estableix la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del Rei, promulgue la següent Llei:

PREÀMBUL

I

L'article 3r. de la Constitució Espanyola de 27 de desembre de 1978, després de proclamar en el número 1 que "el castellà és la llengua oficial de l'Estat" i que "tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret a usar-la", disposa en el número 2 que "les altres llengües espanyoles seran també oficials a les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts" i afegeix en el número 3 que "la riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció".

L'article 148.1.17. del text constitucional estableix que les Comunitats Autònomes podran assumir competències en matèria de "foment de la cultura, recerca i, si fa al cas, ensenyament de la llengua de la Comunitat Autònoma".

També en el número 3 de l'article 20 de la Constitució, que disposa la futura regulació, mitjançant llei, de l'organització i control parlamentari dels mitjans de comunicació social de dependència pública, i garanteix l'accés a aquests mitjans dels grups socials i polítics significatius, precisa que es farà respectant el pluralisme de la societat i de les diverses llengües d'Espanya.

II

Durant l'etapa preautonòmica, instaurada en l'actual Comunitat Valenciana pel Reial Decret 10/1978, de 17 de març, es dictaren el Decret 2.003/1979, de 3 d'agost, i l'Ordre de desplegament de 7 de juliol de 1979, regulant la incorporació de la llengua valenciana al sistema d'ensenyament del País Valencià, normativa aquesta que tenint com a antecedent el Decret 1.433/1975, de 30 de maig, regulador de la incorporació de les llengües nadiues als programes dels centres d'Educació Preescolar i General Bàsica, era de caracter conjuntural i transitòria en tant que la definitiva regulació de la matèria lingüística havia de ser obra de la futura Comunitat Autònoma.

Assolida l'Autonomia de la Comunitat Valenciana per la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, aprovatòria de l'Estatut, la matèria lingüística és objecte de regulació especial en l'article 7è, que estableix:

"1. Els dos idiomes oficials de la Comunitat Autònoma són el valencià i el castellà. Tothom té dret a conèixer-los i a usar-los.

2. La Generalitat Valenciana garantirà l'ús normal i oficial d'ambdues llengües, i adoptarà les mesures necessàries per tal d'assegurar-ne el coneixement.

3. Ningú no podrà ser discriminat per raó de la seua llengua.

4. Hom atorgarà protecció i respecte especials a la recuperació del valencià.

5..La llei establirà els criteris d'aplicació de la llengua en l'Administració i l'ensenyament.

6. Hom delimitarà per llei els territoris en els quals predomine l'ús d'una llengua o de l'altra, així com els que puguen ser exceptuats de l'ensenyament i de l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat."

D'altra banda, l'article 31.4 de l'Estatut d'Autonomia atribueix a la Comunitat Valenciana la competència exclusiva en matèria de cultura, i l'article 35 la competència plena en matèria d'ensenyament.

La correcta concreció i efectivitat dels mandats constitucionals i estatutaris necessiten, doncs, un desplegament legislatiu, missió que aconsegueix la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

IV

Justificada la necessitat de regular aquesta matèria des del punt de vista legal, hi ha altres raons que motiven aquest text legislatiu.

La Generalitat Valenciana té un compromís irrenunciable en la defensa del patrimoni cultural de la Comunitat Autònoma i d'una manera especial amb la recuperació del valencià, llengua històrica i pròpia del nostre poble, del qual constitueix la més peculiar senya d'identitat.

Davant la situació diglòssica en què esta immersa la major part de la nostra població, consegüent a la situació de sotmetiment del valencià mantinguda durant la història de quasi tres-cents anys, la Generalitat, com a subjecte fonamental en el procés de recuperació de la plena identitat del poble valencià, té el dret i el deure de retornar la nostra llengua a la categoria i el lloc que mereix, acabant amb la situació de deixadesa i deterioració en què es troba. La nostra irregular situació sociolingüística exigeix una actuació legal, que sense tardar acabe amb la postració i propicie l'ús i ensenyament del valencià per tal d'assolir l'equiparació total amb el castellà.

Aquesta Llei tracta de superar la relació de desigualtat que hi ha entre les dues llengües oficials de la nostra Comunitat Autònoma, i disposa les mesures pertinents per tal d'impulsar l'ús del valencià en tots els camps de la nostra societat, i especialment en l'Administració i l'ensenyament com a vehicles de recuperació. La finalitat última de la Llei és assolir, mitjançant la promoció del valencià, l'equiparació efectiva amb el castellà i garantir l'ús normal i oficial d'ambdós idiomes en condicions d'igualtat i desterrar qualsevol forma de discriminació lingüística.

I des d'un altre aspecte, la Llei constitueix el compliment d'un dels punts del programa del Govern Valencià que va assumir, amb la confiança de les Corts Valencianes, el compromís de garantir, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, l'ús normal i oficial d'ambdues llengües i d'atorgar la protecció i respecte especial a la recuperació del valencià. El President de la Generalitat, en el discurs d'investidura, va anunciar la remissió a les Corts Valencianes d'un Projecte de Llei sobre l'ensenyament del valencià, delimitació de zones lingüístiques, així com la determinació de criteris per a l'aplicació del valencià a l'Administració, objectius que recull la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià

V

Prenent com a base els mandats constitucionals i estatutaris abans esmentats, que informen els principis generals d'aquesta Llei, s'articulen les declaracions programàtiques i es perfilen els objectius específics en el Títol Preliminar. Així, doncs, es declara que el valencià és llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i el dret que tots els ciutadans tenen a conèixer-la i usar-la amb plens efectes jurídics, de la mateixa manera que si s'emprava el castellà. Resta garantida la tutela judicial d'aquest dret i proscriu qualsevol discriminació per raó de llengua. Partint dels principis inspiradors de la Llei, el text s'articula en Títols sota les rúbriques "De l'ús del valencià", "Del valencià a l'ensenyament", "De l'ús del valencià als mitjans de comunicació social", "De l'actuació dels poders públics" i "Dels territoris predominantment valenciano-parlants i castellano-parlants".

VI

El Títol Primer dedica el primer capítol a l'ús oficial del valencià a l'Administració Pública. Hom estableix la redacció i publicació bilingüe de les lleis que aproven les Corts Valencianes i la plena validesa d'actuacions administratives i forenses realitzades en valencià. És facultat a tot ciutadà a usar i exigir la llengua oficial elegida en llurs relacions amb l'Administració Pública, inclosa la instància judicial. Es disposa també, la plena validesa dels documents públics redactats en valencià i es regula la pràctica dels assentaments registrats i el lliurament de certificacions.

Hom atribueix al Consell, d'acord amb els procediments legalment establerts, la determinació dels noms oficials dels municipis i topònims en general. Es disposa que els empleats de les empreses de caràcter públic i serveis públics dependents de l'Administració directament relacionats amb el públic hauran de conèixer suficientment el valencià per tal d'atendre amb normalitat el servei.

El Capítol Segon fa referència a l'ús normal del valencià pels ciutadans en les diverses activitats.

VII

No hi ha cap dubte que aquesta perspectiva d'equiparació lingüística i de recuperació del valencià que la Llei contempla, té especial importància en la incorporació del valencià a l'ensenyament en tots els nivells educatius sobre els quals la Generalitat té competències, com a factor fonamental per a fer realitat el dret que tot ciutadà té a conèixer i usar el valencià. A aquest aspecte es dedica el Títol Segon de la Llei, el Capítol Primer del qual disposa l'obligatorietat de la incorporació a l'ensenyament en tots els nivells educatius, tret dels territoris castellanoparlants en què la incorporació esmentada es farà de manera progressiva, en atenció a la particular situació sociolingüística.

El valencià i el castellà són declarades llengües obligatòries en els Plans d'Ensenyament dels nivells no universitaris, i hom mirarà que els escolars reben els primers ensenyaments en la llengua habitual i que els alumnes assoleixen un coneixement oral i escrit d'ambdues llengües en nivells d'igualtat. S'estableix també que el professorat haurà de conèixer ambdues llengües oficials, amb previsió de l'adaptació dels plans d'estudis per a la capacitat deguda. Això no obstant, des de la consciència que l'aplicació inflexible i immediata de l'obligatorietat de l'ensenyament del valencià a tot l'àmbit de la Comunitat Valenciana podria, per tractar d'esmenar una injustícia històrica, causar-ne una altra, atesa la situació lingüística present, el Capítol Segon d'aquest Títol regula les excepcions a contemplar en l'aplicació esmentada. Així, s'hi preveu la supressió de l'obligatorietat de l'ensenyament del valencià quant als territoris valenciano-parlants, en les circumstàncies justificades que s'estableixen, com en els castellano-parlants en els quals la incorporació progressiva del valencià a l'ensenyament ve acompanyada de la facultat de pares i tutors d'alumnes per a obtenir voluntàriament per a aquests l'exempció de l'ensenyament.

D'aquesta manera, la Llei, des del més absolut respecte als drets d'aquells ciutadans la llengua habitual dels quals és el castellà, facilita l'extensió del coneixement del valencià a tota la nostra societat, sense distincions, ja que la llengua valenciana és part substancial del patrimoni cultural de tota la nostra societat, i la recuperació i extensió del seu ús com un dels factors de retrobament de la nostra identitat de poble, ens pertoca també a tots els valencians, independentment de la llengua habitual de cadascú.

VIII

Al Títol Tercer es reconeix el dret que tots els ciutadans tenen de ser informats pels mitjans de comunicació social, tant en valencià com en castellà i a utilitzar indistintament ambdues llengües quan hagen d'usar-los, i s'atribueix al Consell la promoció i la utilització del valencià en aquests mitjans, vetllant per una adequada presència del valencià en aquells dependents de la Generalitat.

IX

El Títol Quart contempla l'actuació dels poders públics en el foment de la utilització del valencià en les activitats administratives i el seu coneixement pels funcionaris i empleats públics. Es preveu la possibilitat de bonificacions fiscals als actes i manifestacions relacionats amb foment, divulgació i extensió del valencià. Es contempla la concertació d'acords amb l'Administració de Justícia per a la utilització del valencià als jutjats i tribunals, i amb l'Administració de l'Estat per a l'ús en els registres no subjectes a competència de la Generalitat Valenciana. Hom atribueix al Govern Valencià la direcció tècnica i la coordinació del procés d'aplicació de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

X

El Títol Cinqué conté la determinació dels territoris predominantment valenciano-parlants i castellano-parlants, als efectes d'aplicació de la Llei, sense perjudici que es pugui procedir-ne a la revisió i sense que siga obstacle perquè qualsevol ciutadà de la nostra Comunitat pugui fer efectiu el dret a conèixer i usar el valencià.

Per a la inclusió dels termes municipals en cada zona lingüística s'ha pres com a base el mapa i la relació de poblacions confeccionats per l'Institut de Filologia Valenciana de la Universitat Literària de València, i de la Universitat d'Alacant.

En les Disposicions Transitòries s'estableix el termini de tres anys perquè en les distintes àrees de l'Administració Valenciana es duguen a terme les disposicions d'aquesta Llei, acceptant els terminis establerts en els pactes a convenir amb les altres àrees de l'Administració. També es contempla el pas de la situació actual a la que derivarà de l'aplicació de la Llei respecte al professorat en formació i en actiu.

La Llei conté, també, una Disposició Derogatòria i una altra de Final que autoritza el Govern Valencià a desplegar reglamentàriament l'aplicació de la Llei i estableix la data inicial de l'entrada en vigor.

LLEI D'ÚS I ENSENYAMENT DEL VALENCIÀ

TÍTOL PRELIMINAR

Principis generals

Article 1r.

1. La present Llei té per objecte genèric complimentar i desplegar allò que disposa l'article seté de l'Estatut d'Autonomia quan regula l'ús normal i oficial del valencià a tots els àmbits de la convivència social, així com el seu ensenyament.

2. Per això, són objectius específics de la present Llei els següents:

- a) Fer efectiu els drets de tots els ciutadans a conèixer i usar el valencià.
- b) Protegir la seua recuperació i garantir l'ús normal i oficial.
- c) Regular els criteris d'aplicació del valencià a l'Administració, mitjans de comunicació social i ensenyament.
- d) Delimitar els territoris en els quals predomine l'ús del valencià i del castellà.
- e) Garantir, d'acord amb principis de gradualitat i voluntarietat, el coneixement i ús del valencià a tot l'àmbit territorial de la Comunitat.

Article 2n.

El valencià és llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i, en conseqüència, tots els ciutadans tenen dret a conèixer-lo i a usar-lo oralment i per escrit tant en les relacions privades com en les relacions amb les instàncies públiques.

Article 3r.

Sense perjudici de les excepcions regulades en aquesta Llei, l'ús del valencià pels ciutadans en les relacions tant públiques com privades, produeix plens efectes jurídics, igual com si emprassen el castellà, sense que pugua derivar-se de l'exercici del dret a expressar-se en valencià, qualsevol forma de discriminació o exigència de traducció.

Article 4t.

En cap cas ningú no podrà ser discriminat pel fet d'usar qualsevol de les dues llengües oficials.

Article 5é.

L'Administració adoptarà les mesures que calguen per a impedir la discriminació de ciutadans o activitats pel fet d'usar qualsevol de les dues llengües oficials, així com per a garantir l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià.

Article 6é.

Els ciutadans tenen el dret a obtenir dels jutges i tribunals protecció del dret a usar la seua llengua, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

TÍTOL PRIMER

De l'ús del valencià

CAPÍTOL PRIMER

De l'ús oficial

Article 7é.

1. El valencià, com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana ho és també de la Generalitat i de la seua Administració Pública, de l'Administració Local i de les altres Corporacions i Institucions Públiques dependents d'aquelles.
2. El valencià i el castellà són llengües oficials a la Comunitat Valenciana i, com a tals, llur utilització per l'Administració es farà en la forma regulada per la Llei.

Article 8é.

Les Lleis que aproven les Corts Valencianes seran redactades i publicades en ambdues llengües.

Article 9é.

1. Seran vàlides i amb plena eficàcia jurídica totes les actuacions administratives realitzades en valencià a l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.
2. Tindran eficàcia jurídica els documents redactats en valencià en els quals es manifeste l'activitat administrativa, així com els impresos i formularis emprats per les Administracions Públiques en llur actuació.

Article 10

Al territori de la Comunitat Valenciana, tots els ciutadans tenen el dret a adreçar-se i relacionar-se amb la Generalitat, amb els ens locals i altres de caràcter públic, en valencià.

Article 11

1. En les actuacions administratives iniciades a instància de part, i en les que havent d'altres interessats així ho sol·licitassen, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que demanen, qualsevol que fos la llengua oficial en què s'hagués iniciat.
2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial usada, als expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i altres actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats.

Article 12

1. D'acord amb el que disposa la present Llei, tots els ciutadans tenen el dret de poder adreçar-se a l'Administració de Justícia en la llengua oficial que creguen convenient d'usar, sense que se'ls puga exigir cap mena de traducció i sense que se'n puga seguir retard o demora en la tramitació de llurs pretensions.
2. Totes les actuacions, documents i escrits, realitzats o redactats en valencià davant els Tribunals de Justícia i les que aquests duguen a terme en la mateixa llengua, tenen plena validesa i eficàcia.

Article 13

1. La redacció de tots els documents públics es farà en valencià o en castellà a indicació de l'atorgant i, si en són més, en la que elegiran de comú acord.

2. En tot cas, es redactaran en castellà les còpies o certificacions dels documents que hagen de tenir efecte fora del territori de la Comunitat Valenciana.

3. En la resta de casos, les còpies i certificacions seran lliurades en la llengua sol·licitada per l'interessat o requeridor, i els notaris i altres fedataris públics hauran de traduir, quan s'escaiga, les matrius i els originals. En qualsevol cas, sempre es podran fer en les dues llengües.

Article 14

Els assentaments que s'hagen de realitzar a qualsevol Registre Públic es faran en la llengua oficial sol·licitada per l'interessat o els interessats de comú acord. Si no se sol·licitara cap llengua en particular es farà en la que s'haja declarat, atorgat o redactat el document a assentar.

Article 15

1. Correspon al Consell de la Generalitat Valenciana, d'acord amb els procediments legals establerts, determinar els noms oficials dels municipis, territoris, nuclis de població, accidents geogràfics, vies de comunicació interurbanes i topònims de la Comunitat Valenciana. El nom de les vies urbanes serà determinat pels Ajuntaments corresponents.

2. Les denominacions adoptades pel Consell, d'acord amb el que es disposa al número anterior, seran legals a tots els efectes i es procedirà a la retolació pública acordada en la forma en què reglamentàriament es determine, amb el respecte degut a les normes internacionals subscrietes per l'Estat en aquesta matèria.

3. Els municipis que tinguen denominació en les dues llengües de la Comunitat faran constar el seu nom en ambdues.

4. Les denominacions adoptades pel Consell, a tenor de l'apartat I, i en la mesura que ho permeta el nom oficial, es retolaran en les dues llengües oficials.

Article 16

Les empreses de caràcter públic, així com els serveis públics directament dependents de l'Administració, han de garantir que els empleats que tenen relació directa amb el públic tinguen el coneixement suficient del valencià per a atendre amb normalitat el servei que els és manat.

CAPÍTOL SEGON

De l'ús normal

Article 17

Tots els ciutadans tenen el dret a expressar-se en valencià en qualsevol reunió, així com a desplegar en valencià llurs activitats professionals, mercantils, laborals, sindicals, polítiques, religioses, recreatives i artístiques.

TÍTOL SEGON

Del valencià a l'ensenyament

CAPITOL PRIMER

De l'aplicació del valencià a l'ensenyament

Article 18

1. La incorporació del valencià a l'ensenyament és obligatòria en tots els nivells educatius. Als territoris castellano-parlants que es relacionen al Títol Cinqué, la incorporació esmentada s'hi farà, de forma progressiva, atenent a la situació sociolingüística particular, de la manera que reglamentàriament siga determinada.
2. El Consell vetlarà perquè la incorporació del valencià s'efectue de forma comprensiva amb les diferències i nivells en el coneixement i ús del valencià avui existents, i la superació dels quals és un dels objectius més importants d'aquesta Llei.
3. El valencià i el castellà són llengües obligatòries als Plans d'Ensenyament dels nivells no universitaris, tret de l'excepció feta al punt u.

Article 19

1. Hom procurarà, en la mesura de les possibilitats organitzatives dels centres, que tots els escolars reben els primers ensenyaments en llur llengua habitual, valencià o castellà.
2. Això no obstant, i sense perjudici de les excepcions regulades a l'article vint-i-quatre, al final dels cicles en què es declara obligatòria la incorporació del valencià a l'ensenyament, i qualsevol que haja estat la llengua habitual en iniciar els estudis, els alumnes han d'estar capacitats per a utilitzar, oralment i per escrit, el valencià en igualtat amb el castellà.

Article 20

L'Administració prendrà les mesures que calguen per a impedir la discriminació dels alumnes per raó de la llengua que els siga habitual.

Article 21

Haurà d'incloure's obligatòriament l'ensenyament del valencià als Programes d'Educació Permanent d'Adults.

Article 22

Als ensenyaments especialitzats, en els programes dels qual. s'enyenye llengua, haurà d'incloure's obligatòriament l'ensenyament del valencià.

Article 23

1. Atesa la cooficialitat del valencià i del castellà, els professors han de conèixer les dues llengües.
2. Els professors que quan entre en vigor aquesta Llei no tinguen un coneixement suficient del valencià seran capacitats progressivament mitjançant una política de voluntarietat, gradualitat i promoció professional.
3. El Consell de la Generalitat Valenciana haurà de procurar que en els Plans d'Estudis de les Universitats i Centres de Formació del professorat s'incloga el valencià com a assignatura, i de manera especial en aquests últims centres de manera que tots els professors, al final de la seua formació, tinguen un coneixement del valencià en els nivells oral i escrit en igualtat amb el que posseequen del castellà. I tot això sense perjudici del que estableix la legislació general sobre la matèria.
4. La reglamentació reguladora de l'accés del professorat als Centres Públics i Privats establirà el sistema perquè tots els professors de nou ingrés posseequen les condicions fixades al número u d'aquest article.

CAPÍTOL SEGON

De les excepcions

Article 24

1. L'obligatorietat d'aplicar el valencià a l'ensenyament en els territoris assenyalats com de predomini valencià-parlant al Títol Cinqué, restarà sense efecte de manera individual quan els pares o tutors que ho sol·liciten acrediten fefaentment residència temporal en territori i expressen, en formalitzar la inscripció, el desig que els seus fills o tutelats siguen eximits de l'ensenyament del valencià.
2. El Consell de la Generalitat Valenciana introduirà progressivament l'ensenyament del valencià als territoris de predomini lingüístic castellà relacionats al Títol Cinqué, i afavorirà totes les iniciatives públiques i privades que contribueixen a la finalitat esmentada. Tot açò sense perjudici que els pares o tutors residents a les zones susdites puguen obtenir l'exempció de l'ensenyament del valencià per a llurs fills i tutelats, quan així ho sol·liciten en formalitzar-ne la inscripció.

TÍTOL TERCER

De l'ús del valencià als mitjans de comunicació social

Article 25

1. El Consell de la Generalitat Valenciana vetlarà perquè el valencià tinga una adequada presència a les emissores de ràdio i televisió i altres mitjans de comunicació gestionats per la Generalitat Valenciana, o sobre els quals aquesta Llei tinga competència, d'acord amb el que disposa la present Llei.
2. Impulsarà l'ús del valencià a les emissores de ràdio i televisió.
3. Fomentarà quantes manifestacions culturals i artístiques es realitzen en les dues llengües, tot rebent consideració especial les desenvolupades en valencià.
4. La Generalitat Valenciana recolzarà quantes accions vagen encaminades a l'edició, desenvolupament i promoció del llibre valencià, i tot això sense menyscabar la llengua utilitzada, però amb un tractament específic als impresos en valencià.

Article 26

1. Tots els ciutadans tenen el dret de ser informats pels mitjans socials de comunicació, tant en valencià com en castellà.
2. De la mateixa manera, en l'accés dels ciutadans als mitjans de comunicació social en els termes establerts per la legislació, tindran dret a utilitzar el valencià, oral i escrit, en condicions d'igualtat amb el castellà.

TÍTOL QUART

De l'actuació dels poders públics

Article 27

El Consell de la Generalitat Valenciana, mitjançant disposicions reglamentàries, fomentarà l'ús del valencià en totes les activitats administratives dels òrgans dependents d'aquesta.

Article 28

De la mateixa manera hauran de procedir els ens públics d'acord amb els principis i excepcions determinats per la present Llei.

Article 29

El Consell de la Generalitat Valenciana propiciarà l'ensenyament del valencià als funcionaris i empleats públics dependents d'aquesta, de l'Administració Local i de la Central en els termes que amb aquesta s'acorde, segons principis de gradualitat i voluntarietat.

Article 30

1. La Generalitat Valenciana i les Corporacions Locals poden exceptuar i bonificar respecte d'obligacions fiscals els actes i manifestacions relacionats amb el foment, divulgació i extensió de la cultura valenciana, amb una consideració especial a les que comporten l'ús del valencià.
2. A les bases de convocatòria per a l'accés a càrrecs, ocupacions i funcions públiques, la Generalitat Valenciana i les Corporacions Locals, en l'àmbit de les respectives competències, valoraran el coneixement del valencià per tal que puguen realitzar-se les funcions públiques d'acord amb els principis d'ús del valencià, previstos en aquesta Llei.
3. Els poders públics valencians, als efectes de l'apartat anterior assenyalaran els llocs per als quals és preceptiu el coneixement del valencià.
4. Els impresos, formularis i models oficials que hagen d'utilitzar els poders públics a la Comunitat Valenciana hauran de redactar-se de forma bilingüe.

Article 31

El Govern Valencià realitzarà amb l'Administració de Justícia els acords necessaris per a fer efectiu l'ús del valencià als Jutjats i Tribunals.

Article 32

Semblantment, i als efectes de normalitzar l'ús del valencià als registres públics no subjectes a competència de la Generalitat Valenciana, aquesta promourà amb els òrgans competents els acords pertinents.

Article 33

El poders públics valencians fomentaran en l'àmbit de la seua competència i d'acord amb el que disposa aquesta Llei, l'ús del valencià en les activitats professionals, mercantils, laborals, sindicals, polítiques, recreatives, artístiques i associatives.

Article 34

El Govern Valencià assumirà la direcció tècnica i la coordinació del procés d'ús i ensenyament del valencià assessorant totes les Administracions Públiques i particulars, i prenent les mesures que calguen per fomentar l'ús i l'extensió del valencià.

TÍTOL CINQUÉ

Dels territoris predominantment valenciano-parlants i castellano-parlants

Article 35

Als efectes regulats per aquesta Llei i atenent a criteris històrics, es declaren termes municipals de predomini lingüístic valencià els següents:

1. Província d'Alacant: Adsúbia, Agost, Agres, Aguas de Busot, Alcalalí, Alcocer de Planes, Alcolecha, Alcoy, Alfafara, Alfar del Pi, Algueña, Alicante, Alimudaina, Alquería de Aznar, Altea, Balones, Bañeres, Benasau, Benejama, Beniarbeig, Beniardà, Beniarrens, Benichembla, Benidoleig, Benidorm, Benifallim, Benifato, Benilloba, Benillup, Benimantell, Benimarfull, Benimasot, Benimeli, Benissa, Benitachell, Biar, Bolulla, Busot, Calpe, Callosa de Ensarrià, Campello, Campo de Mirra, Cañada, Castalla, Castell de Castells, Cocentaina, Confrides, Crevillente, Cuatretonda, Denia, Elche, Faheca, Famorca, Finestrat, Gata de Gorgos, Gayanes, Gorga, Guadalest, Guardamar del Segura, Hondón de las Nieves, Hondón de los Frailes, Ibi, Jalón, Jávea, Jijona, Lorcha, Llíber, Millena, Monóvar, Muchamiel, Murla, Muro de Alcoy, Novelda, La Nucia, Ondara, Onil, Orba, Orqueta, Parcent, Pedreguer, Pego, Penáguila, Petrel, Pinoso, Planes, Polop, Ràfol de Almunia, Relleu, La Romana, Sagra, San Juan de Alicante, San Vicente del Raspeig, Sanet y Negrals, Santa Pola, Sella, Senija, Setla-Mirarroza y Mirafior, Tarbena, Teulada, Tibi, Tollós, Tormos, Torromanzanas, Vall de Alcalá, Vall de Ebo, Vall de

Galilenera, Vall de Laguart, Vergel, Villajoyosa.

2. Província de Castelló: Adzaneta, Ahín, Albocácer, Alcalà de Chivert, Alcora, Alcudia de Veo, pel que fa al nucli valencià-parlant, Alfonteguilla, Almazora, Almenara, Ares del Maestre, Artana, Bechi, Benafigos, Benasal, Benicarló, Benicásim, Benlloch, Borriol, Burriana, Cabanes, Cálíg, Canet lo Roig, Castell de Cabres, Castellfont, Castelló de la Plana, Cati, Cervera del Maestre, Cincorres, Costur, Cuevas de Vinromá, Culla, Chernt, Chilches, Chodos, Eslida, Figueroles, Forcall, Herbés, La Jana, La Llosa, La Mata de Morella, Lucena del Cid, Moncófar, Morella, Nules, Onda, Oropesa, Palanques, Peñíscola, Portell de Morella, Puebla de Benifasar, Puebla Tornesa, Ribesalbes, Rosell, Salsadella, San Jorge, San Mateo, San Rafael del Río, Santa Magdalena de Pulpí, Serratella, Sierra Engarcerán, Sueras, Tales, Tirig, Todoella, Torre de Embesora, Torre de Endoménech, Torreblanca, Traiguera. Useras. Vall d'Alba, Vall de Uxó. Vallibona. Villafamés, Villafranca del Cid, Villanueva de Alcolea, Villar de Canes, Vila-real, Villavieja, Villorès, Vinaròs, Vistabella del Maestrazgo, Zorita del Maestrazgo.

3. Província de València: Ador, Adzaneta de Albaida, Agullent, Alaquàs, Albaida, Albal, Albalat de la Ribera, Albalat dels Taronchers, Albalat dels Sorells, Alberique, Alboraya, Albuixech, Alcácer, Alcàntera del Xúquer, l'Alcúdia, Alcudia de Crespins, Aldaya, Alfafar, Alfahuir, Alfara de Algimina, Alfara del Patriarca, Alfarp, Alfarrasí, Algar de Palancia, Algemesí, Algimia de Alfara, Alginet, Almàcera, Almiserat, Almoines, Almusafes, Alquería de la Condesa, Alzir; Antella, Ayelo de Malferit, Ayelo de Rugat, Barig, Barxeta, Bélgida, Bellreguant, Bellús, Benaguacil, Benavites, Benegida, Benetússer, Beniarjó, Beniatjar, Benicolet, Benifairó de les Valls, Benifairó de Valldigna, Benifayó, Beniflà, Benigànim, Benimodo, Benimuslem, Beniparrell, Benirredrà, Benisanó, Benisoda, Benisuera, Bétera, Bocairent, Bonrepòs, Mirambell, Bufali, Burjassot, Canals, Canet de Berenguer, Carcaixent, Cárcer, Carlet, Carrícola, Casinos, Castellón de Rugat, Castellonnet, Catadau, Catarroja, Cerdá, Corbera, Cotes, Cuant de les Valls, Cullera, Daimús, La Eliana, Énova, Estivella, Estubeny, Faura, Favareta, La Font d'En Carrós, Fontaneres, Fortaleny, Foios, Fuente la Higuera, Gabarda, Gandía, Genovés, Gilet, Godella, La Granja de la Costera, Guadaséquies, Guadasuar, Guardamar, Lugar Nuevo de Fenollet, Lugar Nuevo de la Corona, Lugar Nuevo de San Jerónimo, Llanera de Ranes, Llauri, Lliria, Llombay, Llosa de Ranes, Llutxent, Manises, Manuel, Masalavés, Masalfasar, Massamagrell, Massanassa, Meliana, Miramar, Mislata, Mogente, Moncada, Monserrat, Montaberner, Montesa, Montichelvo, Montroy, Museros, Náquera, Novelé, Oliva, Olocau, l'Olleria, Ontinyent, Otos, Paiporta, Palma de Gandía, Palmera, Palomar, Paterna, Petrés, Picanya, Picassent, Piles, Pinet, Poble del Duc, La Poble Llarga, La Poble de Vallbona, Polinyà del Xúquer, Potries, Puçol, Puebla de Farnals, Puig, Quart de Poblet, Quartell, Quatretonda, Rafelbuñol, Rafelcofer, Rafelguaraf, Ràfol de Salem, Real de Gandía, Real de Montroy, Ribarroja del Turia, Riola, Rocafort, Rotglà i Corbera, Rótova, Rugat, Sagunto, Salem, San Juan de Enova, Sedaví, Segart, Sellent, Sempere, Senyera, Serra, Silla, Simat de Valldigna, Sollana, Sueca, Sumacárcel, Tavernes Blanques, Tavernes de Valldigna, Terrateig, Torrella, Torrent, Torres Torres, Turis, València, Vallada, Vallés, Villalonga, Villamarchante, Vilanova de Castelló, Vinalesa, Xàtiva, Xeraco, Xeresa, Xirivella.

Article 36

Als efectes regulats per la present Llei són declarats termes municipals de predomini lingüístic castellà, els següents:

1. Província d'Alacant: Albalera, Algorfa, Almoradí, Aspe, Benejúzar, Benferri, Benijófar, Bigastro, Callosa de Segura, Catral, Cox, Daya Nueva, Daya Vieja, Dolores, Elda, Formentera del Segura, Granja de Rocamora, Jacarilla, Monforte del Cid, Orihuela, Puebla de Rocamora, Rafal, Redován, Rojales, Salinas, San Fulgencio, San Miguel de Salinas, Sax, Torreveja, Villena.

2. Província de Castelló: Algimia de Almonacid, Almedijar, Altura, Arañuel, Argelita, Ayódar, Azuébar, Barracas, Bejis, Benafer, Castellnovo, Castillo de Villamalefa, Caudiel, Cirat, Cortes de Arenoso, Chóvar, Espadilla, Fanzara, Fuente la Reina, Fuentes de Ayódar, Gaibiel, Gátova, Geldo, Higuera, Jérica, Ludiente, Matet, Montán, Montanejos, Navajas, Olocau del Rey, Pavías, Pina de Montalgrao, Puebla de Arenoso, Sacañet, Segorbe, Soneja, Sot de Ferrer, Teresa, Toga, Toràs, El Toro, Torralba del Pinar, Torrechiva, Vall de Almonacid, Vallat, Villahermosa del Río, Villamalur, Villanueva de Viver, Viver, Zucaina.

3. Província de València: Ademuz, Alborache, Alcuéblas, Alpuente, Andilla, Anna, Aras de Alpuente, Ayora, Benagéber, Bicorn, Bolbaite, Bugarra, Buñol, Calles, Camporrobles, Casas Altas, Casas Bajas, Castielfabib, Caudete de las Fuentes, Cofrentes, Cortes de Pallás, Chelva,

Chella, Chera, Cheste, Chiva, Chulilla, Domeño, Dos Aguas, Enguera, Fuenterrobles, Gestalgar, Godelleta, Higuieruelas, Jalance, Jarafuel, Loriguilla, Losa del Obispo, Macastre, Marines, Millares, Navarrés, Pedralba, Puebla de San Miguel, Quesa, Requena, Siete Aguas, Sinarcas, Sot de Chera, Teresa de Cofrentes, Titaguas, Torrebaja, Tous, Tuéjar, Utiel, Vallanca, Venta del Moro, Villar del Arzobispo, Villargordo del Cabriel, Yátova, La Yesa y Zarra.

Article 37

1. La declaració efectuada als articles anteriors no obstarà l'actuació institucional del Consell de la Generalitat Valenciana per tal d'assolir que l'ús i l'ensenyament del valencià regulats per aquesta Llei siguen portats a terme i especialment per assolir el dret efectiu que tots els ciutadans tenen a conèixer-lo i usar-lo.

2. La declaració efectuada als articles anteriors podrà ser revisada en funció de l'aplicació de la present Llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

L'ús i ensenyament del valencià regulats a la present Llei, pel que fa a l'Administració de la Generalitat Valenciana, Administració Local, Entitats i Institucions dependents d'aquestes i altres serveis públics als quals fa referència la Llei, hauran de realitzar-se en un termini de tres anys.

Pel que fa a l'Administració de l'Estat a la Comunitat Valenciana, així com a l'Administració de Justícia, s'atendrà als acords que convinguen el Consell de la Generalitat Valenciana i els organismes competents, sense perjudici de la regulació legal de caràcter estatal que l'ús de les distintes llengües oficials puga establir-se per a les esmentades esferes de l'Administració.

Segona

A l'objecte que els alumnes que actualment cursen estudis als centres de formació del professorat i en tant que els centres no adapten els plans d'estudi al que disposa aquesta Llei, el Consell de la Generalitat Valenciana, reglamentàriament, prendrà les mesures que calguen per a assegurar que els alumnes, en finalitzar els estudis, hagen adquirit un coneixement suficient del valencià.

Tercera

A l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Consell de la Generalitat Valenciana organitzarà els cursos corresponents per tal que els professors en actiu en aquell moment, siga quin siga el nivell educatiu de l'ensenyament, assolisquen el més aviat possible la suficient capacitat en valencià.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades totes les normes d'igual o inferior rang que s'oposen al que estableix la present Llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

S'autoritza el Consell de la Generalitat Valenciana a l'adopció de quantes disposicions reglamentàries calguen per a l'aplicació i desplegament del que es disposa en aquesta Llei.

Segona

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat al Diari Oficial de la Generalitat Valenciana. Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir aquesta Llei.

València, a 23 de novembre de 1983.

El President de la Generalitat
JOAN LERMA I BLASCO